

Quicksan
Wet natuurbescherming soorten:

**Foarwei 54
te Damwoude**

projectnummer

211183

TITELBLAD

RAPPORT			
Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming soorten		
Locatie onderzoek	Foarwei 54 te Damwoude		
Projectnummer	211183		
Datum	10 augustus 2021		
Versie rapport	Versienummer:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	10 augustus 2021	Vigerende versie
Auteur	211183		
Controle en vrijgave	R.J.W. Huls		
Paraaf vrijgave			

OPDRACHTGEVER	
Naam	Rend
Contactpersoon	dhr. N. van Dalen
Adres	Druifstreek 72, LEEUWARDEN

UITGEVOERD DOOR		
 info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Zuidwolde Industrieweg 20 7921 JP Zuidwolde Tel: 0528 373 982	Kantoor Appingedam Opwierderweg 160 9902 RH Appingedam Tel: 0596 633 355	Kantoor Almere Transistorstraat 91-34 1322 CL Almere 036 82 00 397

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een quickscan wet natuurbescherming dat is uitgevoerd ter plaatse van Foarwei 54 te Damwoude. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2021 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest 2021 Damwoude_211183_Foarwei 54_QS

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.3	Beschrijving van het projectgebied.....	4
1.4	Voorgenomen werkzaamheden en toekomstige situatie	9
2.	INVENTARISATIE EN EFFECTBEOORDELING	12
2.1	Voorselectie soortgroepen	12
2.2	Onderzoeksmethoden	12
2.2.1	Bronnenonderzoek soortenbescherming.....	12
2.2.2	Veldinspectie	12
2.2.3	Bouwkundige inspectie gebouw.....	13
3.	RESULTATEN SOORTENBESCHERMING EN EFFECTEN	14
3.1	Gebouwdeel A.....	14
3.2	Gebouwdeel B.....	16
3.3	Gebouwdeel C.....	16
3.4	Gebouwdeel D.....	17
3.5	Gebouwdeel E	19
3.6	Gebouwdeel F1	19
3.7	Gebouwdeel F2	20
3.8	Gebouwdeel G.....	20
3.9	Gebouwdeel H.....	22
3.10	Gebouwdeel I	23
3.11	Bomen en ander opgaand groen	23
4.	CONCLUSIE EN ADVIES SOORTENBESCHERMING	24
4.1	Conclusies	24
4.2	Advies en vervolgstappen	24
4.2.1	Zorgplicht.....	25
4.3	Te overwegen vervolgstappen.....	25
4.4	Verantwoording	26
	LITERATUURLIJST.....	27

BIJLAGEN

- 1 Overzicht vrijgestelde soorten provincie Friesland

1. INLEIDING

Door Eco Reest BV is een quickscan Wet natuurbescherming soorten uitgevoerd van het schoolgebouw ter plaatse van de Foarwei 54 te Damwoude.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en het doel van het onderzoek en het wettelijk kader. Daarnaast wordt ingegaan op de huidige situatie van het plangebied en de beoogde ontwikkeling.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Rend is voornemens een gedeelte van het schoolgebouw ter plaatse van Foarwei 54 te Damwoude te renoveren en een gedeelte te slopen. Omdat de gewenste ontwikkeling effecten kan hebben op beschermde soorten, is het voornemen getoetst aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming.

De quickscan Wet natuurbescherming soorten beantwoordt de vragen of de voorgenomen werkzaamheden effecten hebben op aanwezige beschermde soorten en zo ja, welke maatregelen dan nodig zijn om deze te voorkomen. Indien negatieve effecten niet zijn te voorkomen, wordt geadviseerd omtrent de vervolgstappen.

1.2 Wettelijk kader

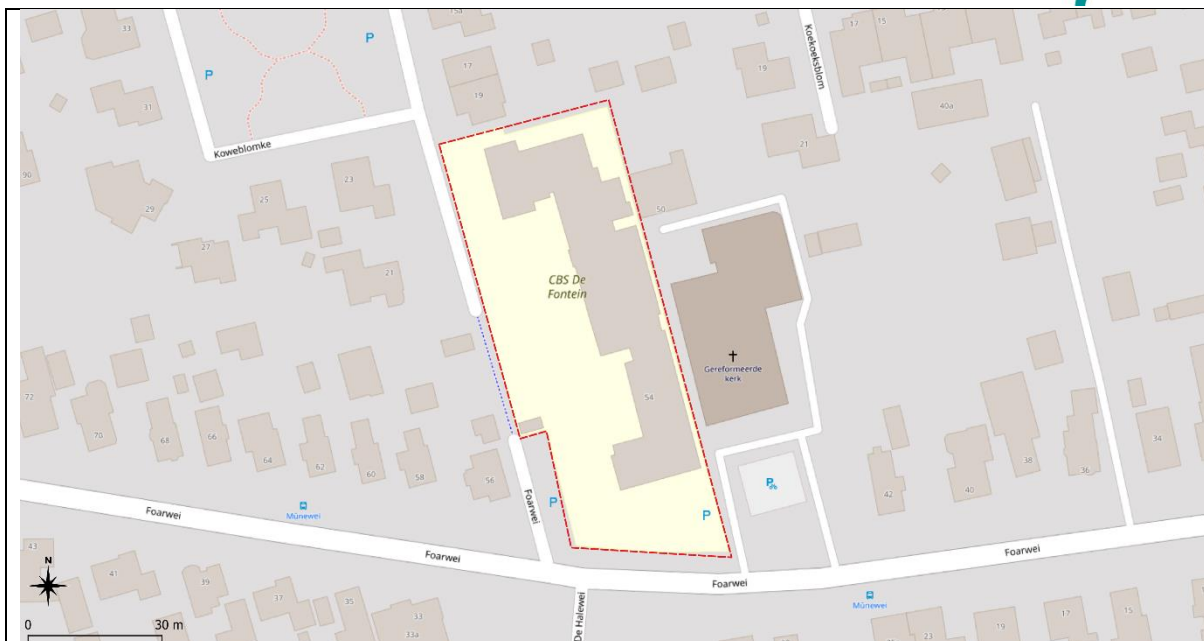
Voor de bescherming van natuurwaarden is de Wet natuurbescherming (Wnb) van toepassing, waar in hoofdstuk 3 het onderdeel soortenbescherming is opgenomen. Met deze quick scan is een toetsing uitgevoerd naar het onderdeel soorten van de Wnb

In hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming zijn de beschermingsregimes onderscheiden in Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1 – 3.4), Habitatrichtlijnsoorten (art 3.5 – 3.9) en nationaal beschermde soorten (art 3.10 – 3.11). Daarnaast is in de Wnb een zorgplichtartikel (1.11) opgenomen ter bescherming van alle in het wild levende flora en fauna.

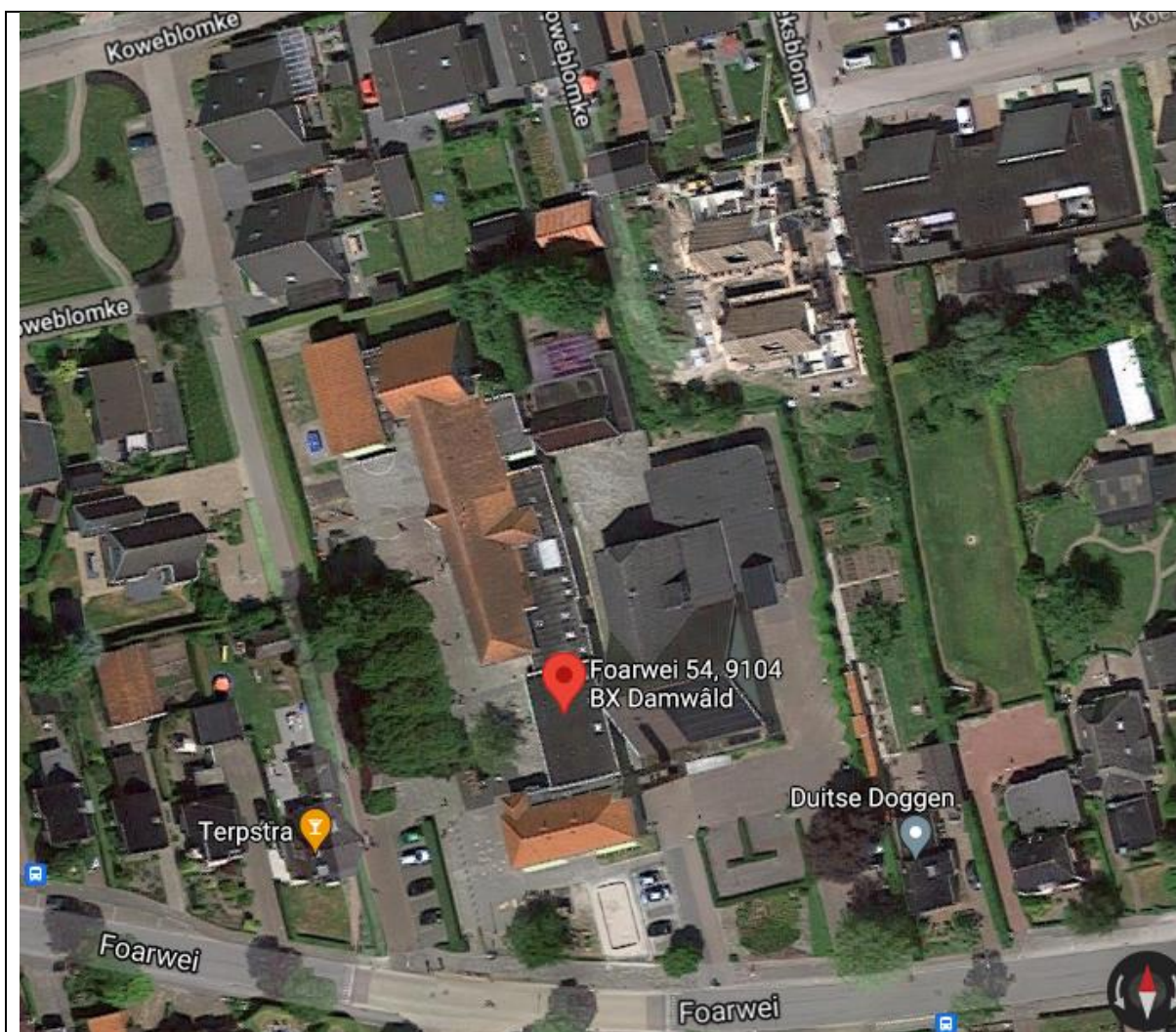
De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij’-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling. De provincie Friesland is bevoegd gezag voor het uitvoeren van de Wet natuurbescherming en heeft voor de implementatie een verordening opgesteld met daarin onder andere een lijst met vrijgestelde soorten (zie bijlage 1).

1.3 Beschrijving van het projectgebied

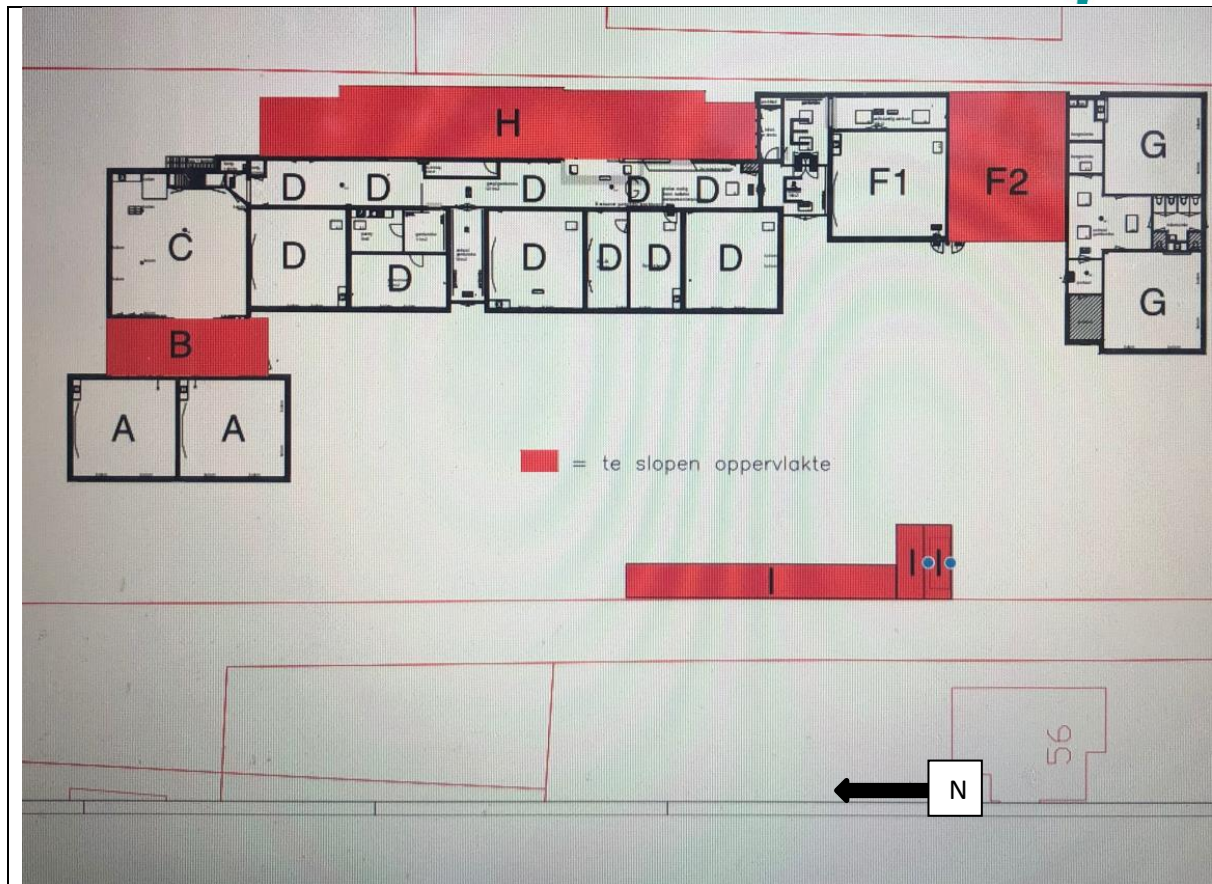
Het betreft een leegstaand schoolgebouw dat is gelegen aan de Foarwei 54 te Damwoude, zie de topografische kaart en luchtfoto in figuur 1.1 en 1.2. Het gebouw is opgedeeld in een aantal delen, A tot en met I, zie figuur 1.3.

Figuur 1.1 Projectgebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Figuur 1.2 Luchtfoto (bron: Google Maps).

Figuur 1.3 Indeling schoolgebouw, A tot en met I, te slopen gedeeltes gebouw in rood (bron: Rend).

Het gebouw is opgetrokken uit een gemetselde spouwmuur, heeft deels een plat dak en deels een zadeldak met dakpannen. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op specifiek voor fauna relevante bouwkundige kenmerken, zoals toegankelijkheid van de spouwmuur en het dak.

Op het westelijke deel van het schoolplein staan vier grote lindes, het is nog niet bekend of deze behouden blijven.

Figuur 1.4 tot en met 1.7 zijn overzicht foto's opgenomen van het schoolgebouw.

Figuur 1.4 Zuidgevel bouwdeel A, lage corridor is bouwdeel B en helemaal rechts de westgevel van bouwdeel C.

Figuur 1.5 Noordgevel van bouwdeel C.

Figuur 1.6 Westgevel van gebouwdeel F.

Figuur 1.7 Noordelijk dakvlak van gebouwdeel G

Het schoolgebouw ligt in het centrum van Damwoude, de omgeving bestaat derhalve uit woningen, utiliteitsbouwen – zoals de ten oosten gelegen kerk – en straten. Ten noordwesten van het gebouw ligt een klein grasveld annex parkje.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden en toekomstige situatie

De opdrachtgever is voornemens om het schoolgebouw te verbouwen tot elf appartementen. Daartoe wordt een aantal delen van het gebouw gesloopt. De overige gedeeltes van het gebouw worden gerenoveerd. In figuur 1.8, 1.9 en 1.10 zijn achtereenvolgens de huidige situatie, de nieuwe situatie en de te slopen gedeeltes van het gebouw weergegeven.

Figuur 1.8 Huidige situatie (bron: Rend)

Figuur 1.9 Nieuwe situatie (bron: Rend)

Figuur 1.10 Te slopen gedeeltes van het gebouw (bron: Rend)

De vier grote lindes worden mogelijk gekapt, hier is nog geen definitieve beslissing over genomen.

De planning van de werkzaamheden is nog niet bekend en is eveneens deels afhankelijk van de uitkomsten van onderhavig onderzoek.

2. INVENTARISATIE EN EFFECTBEOORDELING

2.1 Voorselectie soortgroepen

Vanwege de eigenschappen van het projectgebied zijn niet op alle beschermde soortgroepen effecten te verwachten. Het betreft een gebouw en een aantal bomen en derhalve zijn alleen negatieve effecten te verwachten op soorten die verblijfplaatsen hebben in gebouwen of bomen. In gebouwen en de bomen kunnen de beschermde soortgroepen vogels, vleermuizen en steenmarter verblijfplaatsen hebben.

Nesten van vogels vallen onder het beschermingsregime van 3.1 van de Wet natuurbescherming en vleermuizen onder artikel 3.5 van de Wnb. Steenmarter is beschermd onder art 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Overige soortgroepen kunnen op voorhand worden uitgesloten omdat binnen het projectgebied geschikt habitat ontbreekt en zijn binnen deze quickscan niet verder onderzocht.

2.2 Onderzoeksmethoden

Het onderzoek heeft bestaan uit het raadplegen van beschikbare bestaande bronnen aangevuld met een veldinspectie van het plangebied.

2.2.1 Bronnenonderzoek soortenbescherming

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van beschermde flora en fauna ter plaatse van het plangebied en de nabije omgeving. Dit bronnenonderzoek heeft bestaan uit het opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2021) van de afgelopen vijf jaar. Hierin is een overzicht opgevraagd van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van 500 meter rond het plangebied. Bij het gebruik is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van de gegevens (3-5 jaar). Oudere waarnemingen kunnen worden gebruikt om de ecologische potenties in te schatten. Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuurgegevens en verspreidingsatlassen (Broekhuizen et al., 2016; Dietz et al., 2011; Uchelen, 2010, ravon.nl en verspreidingsatlas).

Geconcludeerd kan worden dat er in de omgeving waarnemingen gedaan zijn van gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Eveneens zijn er waarnemingen gedaan van vogelsoorten die nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen hebben. Het betreft in dit geval waarnemingen van gierzwaluw en huismus. Deze waarnemingen zijn vergeleken met verspreidingsatlassen en deze zijn overeenkomstig met elkaar.

2.2.2 Veldinspectie

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of het projectgebied geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor zijn het projectgebied en de nabije omgeving onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten. De waargenomen beschermde soorten zijn vastgelegd.

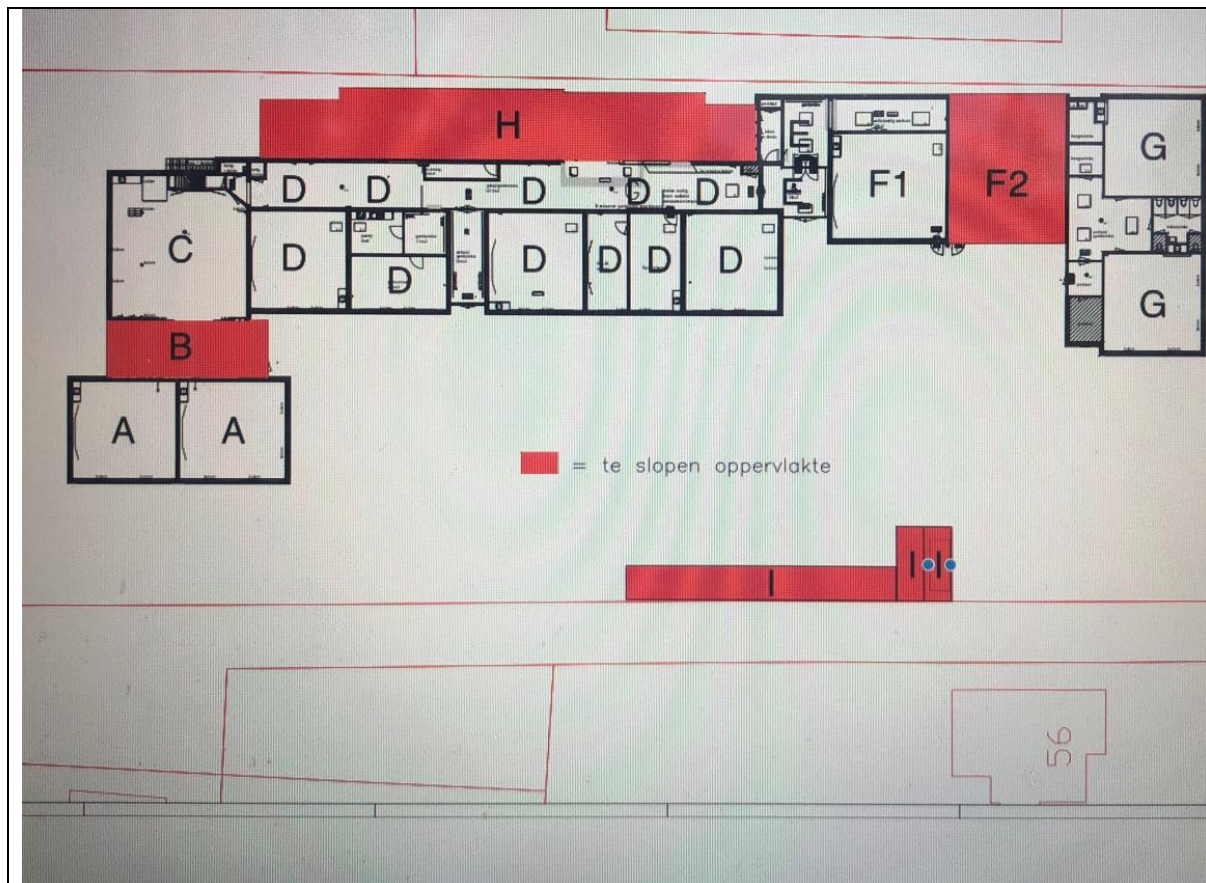
De uitvoering van het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 juli 2021 en is uitgevoerd door een ecooloog van Eco Reest. Het veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens de inventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: droog, onbewolkt, windkracht 4 Bft, temperatuur 20 graden Celsius.

2.2.3 Bouwkundige inspectie gebouw

Aanvullend op de hierboven visuele inspectie heeft er een uitgebreide bouwkundige inspectie van het gebouw plaatsgevonden. Met behulp van een ladder en endoscoop zijn de bouwkundige aspecten van het gebouw systematisch onderzocht en beoordeeld op potentiële verblijfplaatsen en/of toegangsmogelijkheden voor fauna.

3. RESULTATEN SOORTENBESCHERMING EN EFFECTEN

In dit hoofdstuk zijn per gebouwdeel de potentie voor beschermde soorten en de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden beoordeeld. Volledigheidshalve is in onderstaande afbeelding de gebouwindeling nogmaals weergegeven.

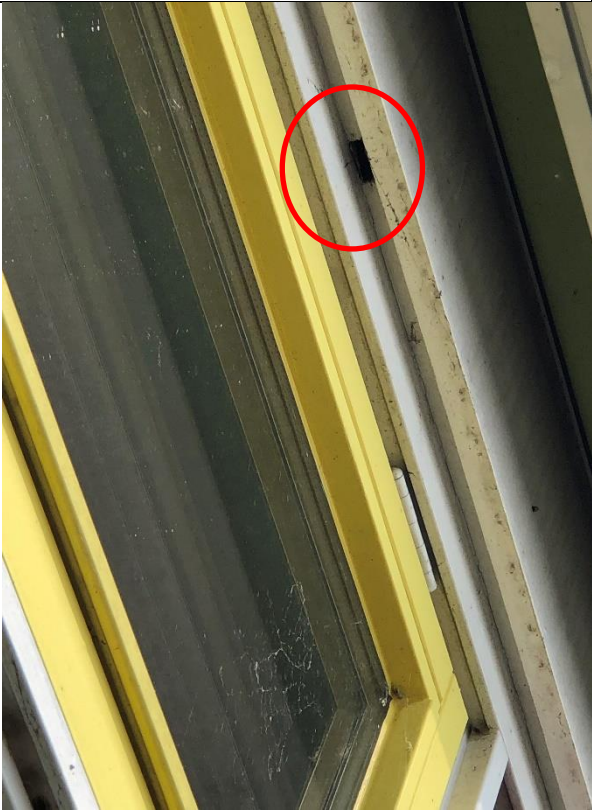
Figuur 3.1 Indeling schoolgebouw, A tot en met I, te slopen gedeeltes gebouw in rood (bron: Rend).

3.1 Gebouwdeel A

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel A heeft een zadeldak met relatief nieuwe, goed aansluitende dakpannen, de nok- en zijvorsten zijn gesloten. Een aantal dakpannen is beschadigd. De bakgoot is voorzien van gootbetimmering die nauw aansluit op de gevels. De spouwmuur is gevuld met piepschuim en er zijn alleen op 50 centimeter boven maaiveld open stootvoegen aanwezig. Op 2,5 meter boven maaiveld zijn (vloer)muisdichte ventilatieroosters aanwezig. De kozijnen sluiten goed aan op de gevels. Ditzelfde geldt voor de op de noord- en zuidgevel aanwezige gevelbetimmering. Aan de onderzijde van de boeidelen aan de westzijde zijn uitsparing ten behoeve van ventilatie aanwezig.
Beoordeling geschiktheid soorten	Ter plaatse van beschadigde dakpannen zou nestgelegenheid voor huismus en gierzwaluw kunnen zijn, geen sporen hiervan aangetroffen.

	Spouwmuur is niet toegankelijk voor vleermuizen. Ruimte achter de boeidelen aan de westzijde is toegankelijk en geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.
Geplande werkzaamheden	Renovatie
Effectbeoordeling	Als boeidelen westzijde in tact gelaten worden en in- en uitvliegopeningen tijdens de werkzaamheden niet geblokkeerd worden dan kan een overtreding op de Wet natuurbescherming voorkomen worden.
Advies	Boeidelen westzijde in tact laten en niet blokkeren. Geen nader onderzoek nodig en periode van uitvoer niet bepalend.

Onderstaand een aantal foto's van de inspectie van gebouwdeel A.

	
Inspectie 1 ^{ste} rij dakpannen	Inspectie 1 ^{ste} rij dakpannen
	
Toegangsmogelijkheid boeidelen westgevel	Beschadigde kantpan

3.2 Gebouwdeel B

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel B heeft een plat dak met een daktrim die goed aansluit op de gevels. Er is geen dakgoot aanwezig. De spouwmuur is niet toegankelijk door het ontbreken van open stootvoegen en doordat de kozijnen nauw aansluiten. Er zijn geen toegangsmogelijkheden bij de aanwezige gevelbetimmering.
Beoordeling geschiktheid soorten	Gebouwdeel B heeft geen potentie voor nest- of verblijfplaatsen van vogels of vleermuizen.
Geplande werkzaamheden	Sloop
Effectbeoordeling	Het is niet te verwachten dat het slopen van gebouwdeel B leidt tot een overtreding Wnb. Wel dient er qua periode rekening gehouden te worden met broedvogels in het naastgelegen gebouwdeel C.
Advies	Sloopwerkzaamheden uitvoeren buiten broedperiode, om broedvogels in gebouwdeel C niet te verstoren.

3.3 Gebouwdeel C

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel C heeft een zadeldak met een hoge nok, er is ruimte bij de kantpannen. De bakgoot is voorzien van gootbetimmering. In de spouwmuur zijn alleen op 50 centimeter boven maaiveld open stootvoegen aanwezig. Op 2,5 meter boven maaiveld zijn (vleer)muisdichte ventilatieroosters aanwezig. De kozijnen sluiten goed aan op de gevels. De aanwezige gevelbetimmering aan de west- en oostzijde biedt geen openingen voor toegang tot spouw of de ruimte achter de betimmering.
Beoordeling geschiktheid soorten	Er zijn broedgevallen van huismus aangetoond tijdens de inventarisatie. Daarnaast is het dak geschikt voor, de in de omgeving veelvuldig rondvliegende, gierzwaluw. Als er potentie is voor gierzwaluw dan is er ook ruimte, en dus potentie, voor vleermuissoorten om onder het dak te komen.
Geplande werkzaamheden	Renovatie
Effectbeoordeling	Als het dak volledig wordt vervangen of de dakpannen worden vervangen dan is er (mogelijk) sprake van een overtreding Wet natuurbescherming. Als het dak in tact gelaten wordt dan is een overtreding Wnb te voorkomen.
Advies	Dak in tact laten, mogelijk isoleren van binnenuit. Sloop en renovatie van gebouwdeel B en D buiten het broedseizoen uitvoeren om verstoring van broedgevallen in gebouwdeel C te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dan eerst nader soortgericht onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus uitvoeren.

Onderstaand een aantal foto's van de inspectie van gebouwdeel C.

3.4 Gebouwdeel D

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel D heeft een zadeldak met oudere rode dakpannen met een hoge nok. Bij alle dakvlakken van gebouwdeel D zijn beschadigde of ontbrekende dakpannen aanwezig. Zowel op het oostelijke als op het westelijk dakvlak is er een puntdak die op het hoofddakvlak aansluit door middel van kilkepers. De bakgoot is voorzien van gootbetimmering die op enkel plekken niet goed aansluit op de gevel. De spouwmuur is op een aantal plekken toegankelijk via openingen in de gootbetimmeringen, een aantal beschadigingen en op een paar plekken bij de wijkende aansluiting tussen de kozijnen en de gevel. De spouwmuur is niet via het dak te bereiken. De windveren sluiten niet strak aan. Aan de westzijde is de ruimte tussen de kozijnen en de daktrim voorzien van boeidelen, deze zijn aan de onderzijde om de twee meter voorzien van uitsparingen ten behoeve van ventilatie.
Beoordeling geschiktheid soorten	De eerste rij dakpannen biedt toegang voor huismus, tijdens de inspectie zijn meerdere invliegende huismussen waargenomen. Doordat er op alle dakvlakken dakpannen ontbreken of beschadigd zijn is het dak toegankelijk voor vleermuizen en vogels als huismus, spreeuw en gierzwaluw. Vleermuizen kunnen eveneens verblijfplaatsen hebben achter de boeidelen en windveren.
Geplande werkzaamheden	Renovatie
Effectbeoordeling	Als het dak volledig wordt vervangen of de dakpannen worden vervangen dan is er (mogelijk) sprake van een overtreding Wet natuurbescherming. Als het dak in tact gelaten wordt dan is een overtreding Wnb te voorkomen.

	Ditzelfde geldt voor de boeidelen aan de westzijde en de windveren.
Advies	De windveren en de boeidelen in tact laten. Het dak in tact laten, in de praktijk zal dit lastig worden. Met name het vervangen van beschadigde en ontbrekende dakpannen zal wenselijk zijn. Een mogelijk overtreding Wnb is in dat geval niet uit te sluiten. En derhalve is dan het advies om eerst nader soortgericht onderzoek naar gierzwaluw en huismus uit te voeren.

Onderstaand een aantal foto's van de inspectie van gebouwdeel D.

	
Huismusnesten onder 2 ^{de} rij dakpannen zuidgevel	Kilkeper en beschadigde dakpan
	
Mogelijk toegang, aansluiting gebouwdelen C en D	Mogelijke toegang tot spouw, via ruimte kozijn/gevel

Ontbrekende dakpannen

Toegang bij kilkeper en windveer

3.5 Gebouwdeel E

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel E heeft een plat dak met daktrim, deze daktrim sluit goed aan aan de gevel. Er is geen dakgoot en geen gevelbetimmering aanwezig. De spouwmuur is niet toegankelijk vanwege het ontbreken van open stootvoegen en de goed aansluiten van de daktrim.
Beoordeling geschiktheid soorten	Gebouwdeel E heeft geen potentie voor nest- of verblijfplaatsen van vogels of vleermuizen.
Geplande werkzaamheden	Renovatie
Effectbeoordeling	Het is niet te verwachten dat het renoveren van gebouwdeel E leidt tot een overtreding Wnb. Wel dient er qua periode rekening gehouden te worden met broedvogels in het naastgelegen gebouwdeel D. En dient er rekening gehouden te worden met mogelijk aanwezige vleermuizen in gebouw D en F
Advies	Renovatiwerkzaamheden uitvoeren buiten broedperiode, om broedvogels in gebouwdeel D niet te verstoren. Werkwijze toepassen die niet leidt tot verstoring van eventueel aanwezig vleermuizen in gebouwdeel D en F.

3.6 Gebouwdeel F1

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel F1 heeft een plat dak met daktrim, deze daktrim sluit goed aan aan de gevel. Er is geen dakgoot aanwezig. De spouwmuur is niet toegankelijk vanwege het ontbreken van open stootvoegen en de goed aansluiten van de daktrim. Aan de westzijde is de ruimte tussen de kozijnen en de daktrim voorzien van boeidelen, deze zijn aan de onderzijde om de twee meter voorzien van uitsparingen ten behoeve van ventilatie.
Beoordeling geschiktheid soorten	Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben achter de boeidelen aan de westzijde.
Geplande werkzaamheden	Renovatie

Effectbeoordeling	Indien de boeidelen aan de westzijde in tact gelaten worden is een overtreding Wnb te voorkomen.
Advies	Boeidelen in tact laten en niet blokkeren tijdens de werkzaamheden.

Onderstaand een aantal foto's van de inspectie van gebouwdeel F.

	
Westgevel met links F1 en rechts F2	Toegang boeideel

3.7 Gebouwdeel F2

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel F2 heeft een plat dak met daktrim, deze daktrim sluit goed aan aan de gevel. Er is geen dakgoot aanwezig. De spouwmuur is niet toegankelijk vanwege het ontbreken van open stootvoegen en de goed aansluiten van de daktrim. Aan de westzijde is de ruimte tussen de kozijnen en de daktrim voorzien van boeidelen, deze zijn aan de onderzijde om de twee meter voorzien van uitsparingen ten behoeve van ventilatie.
Beoordeling geschiktheid soorten	Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben achter de boeidelen aan de westzijde.
Geplande werkzaamheden	Sloop
Effectbeoordeling	Omdat gebouwdeel F2 gesloopt wordt zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen niet te behouden.
Advies	Inspectie van alle potentiële verblijfplaatsen met behulp van een endoscoop. Als kan worden aangetoond dat de ruimtes geen functie kunnen hebben als verblijfplaats van vleermuizen dan wordt een overtreding van de Wnb niet verwacht. Als dit niet geval is dan is het advies om een nader soortgericht onderzoek naar vleermuizen uit te voeren.

3.8 Gebouwdeel G

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel G heeft een zadeldak met relatief nieuwe goed aansluitende dakpannen. Echter is -voornamelijk aan de noordzijde- een aantal beschadigde dakpannen aanwezig. De
--------------------------	---

	onderste twee rijen dakpannen zijn geïnspecteerd, daar zijn geen - sporen van nesten - aangetroffen. De bakgoot is voorzien van gootbetimmering die nauw aansluit op de gevels. De spouwmuur is gevuld met piepschuim en er zijn alleen op 50 centimeter boven maaiveld open stootvoegen aanwezig. Op 2,5 meter boven maaiveld zijn (vleer)muisdichte ventilatieroosters aanwezig. De kozijnen sluiten goed aan op de gevels. Er is geen gevelbetimmering aanwezig.
Beoordeling geschiktheid soorten	De beschadigde dakpannen bieden toegang voor huismus en gierzwaluw tot het dak. De noordzijde is, qua oriëntatie, niet erg geschikt als verblijfplaats van vleermuizen.
Geplande werkzaamheden	Renovatie
Effectbeoordeling	Als het dak volledig wordt vervangen of de dakpannen worden vervangen dan is er (mogelijk) sprake van een overtreding Wet natuurbescherming. Als het dak in tact gelaten wordt dan is een overtreding Wnb te voorkomen.
Advies	Het dak in tact laten, in de praktijk zal dit lastig worden. Met name het vervangen van beschadigde en ontbrekende dakpannen zal wenselijk zijn. Een mogelijk overtreding Wnb is in dat geval niet uit te sluiten. En derhalve is dan het advies om eerst nader soortgericht onderzoek naar gierzwaluw en huismus uit te voeren.

Onderstaand een aantal foto's van de inspectie van gebouwdeel G.

Potentiële toegang voor vogels

Spouwmuur met piepschuim

1ste rij dakpannen

Noordelijk dakvlak

3.9 Gebouwdeel H

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel H heeft een plat dak met goed aansluitende daktrim. Er is geen dakgoot aanwezig. Met uitzondering van de binnentuin zijn er geen kozijnen en gevelbetimmering aanwezig. De kozijnen en gevelbetimmering sluiten goed aan. De spouwmuur is niet toegankelijk door het ontbreken van open stootvoeren en de door een goed aansluitende daktrim. De gevelbetimmering aan de oostzijde van de binnentuin bevat enkele ronde ventilatiegaten met een doorsnede van circa 17 millimeter aanwezig.
Beoordeling geschiktheid soorten	De ventilatiegaten aan de onderzijde van de gevelbetimmering in de binnentuin zijn niet geschikt als invliegopening voor vleermuizen. De gaten zijn klein en vleermuizen hebben weinig grip.
Geplande werkzaamheden	Sloop
Effectbeoordeling	Omdat er geen potentie is wordt een overtreding van de Wnb niet verwacht.
Advies	Niet van toepassing

Onderstaand een aantal foto's van de inspectie van gebouwdeel H.

Ventilatiegat

3.10 Gebouwdeel I

Bouwkundige omschrijving	Gebouwdeel I betreft een vrijstaande houten berging met een golfplaten dak.
Beoordeling geschiktheid soorten	Er is geen potentie voor nest- of verblijfplaatsen van vogels of vleermuizen
Geplande werkzaamheden	Sloop
Effectbeoordeling	Omdat er geen potentie is wordt een overtreding van de Wnb niet verwacht.
Advies	Niet van toepassing

3.11 Bomen en ander opgaand groen

Omschrijving	Het betreft een viertal lindes aan de westzijde van het schoolplein, een aantal kersenbomen op het schoolplein en wat verspreid opgaand groen als hagen en struiken.
Beoordeling geschiktheid soorten	Er zijn geen nesten of vogels met nestindicerend gedrag waargenomen. Gezien het feit dat de bomen vol in het blad zijn ten tijde van de inspectie is de aanwezigheid van nesten niet geheel uit te sluiten.
Geplande werkzaamheden	Mogelijk kap/verwijdering, nog niet zeker.
Effectbeoordeling	Indien de bomen in het broedseizoen gekapt worden dan is een overtreding Wnb niet uit te sluiten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd.
Advies	Indien besloten wordt om de bomen te kappen, dan dit buiten het broedseizoen te doen. Er is geen standaardperiode van het broedseizoen, globaal loopt dit van maart tot en met september.

4. CONCLUSIE EN ADVIES SOORTENBESCHERMING

4.1 Conclusies

Uit de resultaten quickscan Wet natuurbescherming soorten bescherming wordt het volgende geconcludeerd:

- Een aantal gebouwdelen van het schoolgebouw is geschikt als nest- en/of verblijfplaats van huismus, gierzwaluw en vleermuizen.
- Voor een aantal van de geplande werkzaamheden in combinatie met de geschiktheid van de gebouwdelen geldt dat het voorkomen van een overtreding van de verbodsbepalingen uit Wet natuurbescherming op voorhand niet uit te sluiten is:
 - o Vervangen beschadigde en ontbrekende dakpannen gebouwdeel D en G.
 - o Sloop gebouwdeel F2, indien er door middel van een endoscopische inspectie van alle ruimtes niet kan worden uitgesloten dat deze ruimtes een functie hebben als verblijfplaats van vleermuizen.
- Bij de overige potentiële nest- of verblijfplaatsen is een overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen door de werkwijze aan te passen of de periode van uitvoer aan te passen.
- De vier lindes op het schoolplein zijn geschikt als broedhabitat voor broedvogels.

4.2 Advies en vervolgstappen

In onderstaande tabel is per gebouwdeel het advies weergegeven.

Gebouwdeel	Advies
A	Boeidelen westzijde in tact laten en niet blokkeren. Geen nader onderzoek nodig en periode van uitvoer niet bepalend.
B	Sloopwerkzaamheden uitvoeren buiten broedperiode, om broedvogels in gebouwdeel C niet te verstoren.
C	Dak in tact laten, mogelijk isoleren van binnenuit. Sloop en renovatie van gebouwdeel B en D buiten het broedseizoen uitvoeren om verstoring van broedgevallen in gebouwdeel C te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dan eerst nader soortgericht onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus uitvoeren.
D	De windveren en de boeidelen in tact laten. Het dak in tact laten, in de praktijk zal dit lastig worden. Met name het vervangen van beschadigde en ontbrekende dakpannen zal wenselijk zijn. Een mogelijk overtreding Wnb is in dat geval niet uit te sluiten. En derhalve is dan het advies om eerst nader soortgericht onderzoek naar gierzwaluw en huismus uit te voeren.
E	Renovatiwerkzaamheden uitvoeren buiten broedperiode, om broedvogels in gebouwdeel D niet te verstoren. Werkwijze toepassen die niet leidt tot verstoring van eventueel aanwezig vleermuizen in gebouwdeel D en F.
F1	Boeidelen in tact laten en niet blokkeren tijdens de werkzaamheden.
F2	Inspectie van alle potentiële verblijfplaatsen met behulp van een endoscoop. Als kan worden aangetoond dat de ruimtes geen functie kunnen hebben als verblijfplaats van vleermuizen dan wordt een overtreding van de Wnb niet verwacht.

	Als dit niet geval is dan is het advies om een nader soortgericht onderzoek naar vleermuizen uit te voeren.
G	Het dak in tact laten, in de praktijk zal dit lastig worden. Met name het vervangen van beschadigde en ontbrekende dakpannen zal wenselijk zijn. Een mogelijk overtreding Wnb is in dat geval niet uit te sluiten. En derhalve is dan het advies om eerst nader soortgericht onderzoek naar gierzwaluw en huismus uit te voeren.
H	Niet van toepassing
I	Niet van toepassing
Bomen	Indien besloten wordt om de bomen te kappen, dan dit buiten het broedseizoen te doen. Er is geen standaardperiode van het broedseizoen, globaal loopt dit van maart tot en met september.

Tabel 4.1 Advies per gebouwdeel

Indien er nader soortgerichte onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus wordt uitgevoerd dan gelden onderstaande uitgangspunten.

Leidraad voor vleermuisonderzoek is het vleermuisprotocol van 2021. Voor een volledig vleermuisonderzoek zijn meerdere veldbezoeken nodig in de periode half mei - september.

Voor het nader onderzoek naar gierzwaluw wordt de methode uit het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus aangehouden (Netwerk Groene Bureaus, 2017). Het onderzoek naar gierzwaluw bestaat uit drie bezoeken in de periode juni - half juli.

Huismusonderzoek vindt plaats middels twee veldbezoeken in de periode april – 15 mei (conform het Kennisdocument Huismus, BIJ12 2017c). Huismussen worden gedurende de meest optimale periode van de dag geïnventariseerd; tussen één à twee uur na zonsopkomst en één à twee uur voor zonsondergang.

Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of maatregelen en/of een ontheffing nodig zijn.

4.2.1 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

4.3 Te overwegen vervolgstappen

In deze paragraaf geven wij nog een aantal vrijblijvende adviezen, er is geen wettelijke verplichting om deze uit te voeren. Maar het opvolgen van deze adviezen kan bijvoorbeeld de biodiversiteit in een gebied vergroten, een positief effect hebben op de leefomgeving of aanvullende verblijfplaatsen creëren voor bepaalde soorten die wel wat hulp kunnen gebruiken.

Onderstaand is een aantal adviezen ter overweging weergegeven.

- Pas (extra) nest- en verblijfplaatsen voor toe voor huismus, huiszwaluw, gierzwaluw of vleermuizen;
- Zorg dat niet alleen het gebouw maar ook de omgeving geschikt is voor bijvoorbeeld huismus of huiszwaluw, denk aan zandbaden, drinkvoorzieningen en groen waar dekking gezocht kan worden.

- Zaai eventuele groenstroken in met een inheems bloemenmengsel;
- Er valt te denken aan het plaatsen van een insectenhotel, uiteraard in combinatie met het voor insecten geschikt maken van de omgeving.

Uiteraard zijn wij bereid om in de toekomst – indien gewenst – ondersteuning te bieden bij het uitvoeren van één of meerdere van bovenstaande te overwegen vervolgstappen.

4.4 Verantwoording

De conclusies en adviezen zijn van toepassing op de door de opdrachtgever aangegeven en in hoofdstuk 1.4 beschreven werkzaamheden en onder de voorwaarden en uitgangspunten genoemd in het document (en overige communicatie met de opdrachtgever). Indien deze wijzigen of er ook andere werkzaamheden worden uitgevoerd, dient er een herbeoordeling plaats te vinden.

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage.

Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
M.K. Pinxterhuis

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika*, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Wortelboer, R. 2015. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten. *Limosa* 88 (2015): 57-73

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, februari 2021

Websites

www.BIJ12.nl

Nationale Databank Flora en Fauna (www.NDFF.nl)¹, geraadpleegd op: 9 augustus 2021

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

BIJLAGE 1

OVERZICHT VRIJGESTELDE SOORTEN

PROVINCIE FRIESLAND

Vrijgestelde soorten (artikel 3.10 eerste lid) provincie Friesland	
Zoogdieren	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) Bunzing (<i>Mustela putorius</i>) Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>) Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>) Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>) Haas (<i>Lepus europeus</i>) Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>) Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>) Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>) Ree (<i>Capreolus capreolus</i>) Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>) Steenmarter (<i>Martes foinés</i>) Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>) Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) Vos (<i>Vulpes vulpes</i>) Wezel (<i>Mustela nivalis</i>) Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)
Amfibieën	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>) Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus</i> <i>Rana esculenta</i>)

Bron: Provincie Fryslân (2018). Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017 - Bijlage I.